

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

Kỳ 30

Giải đáp: Lão pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 31/03/2006

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Quý vị pháp sư, quý vị đồng tu, xin chào mọi người. Hôm nay là thời gian chúng ta giải đáp câu hỏi. Trước tiên có mười câu hỏi của đồng tu học viện online. Hiện tại trên mạng của chúng tôi có gần 5000 bạn học, học tập cũng đều rất nghiêm túc, vô cùng khó được.

Hỏi: Câu hỏi đầu tiên, đệ tử đọc quyển sách Huấn Tục Di Quy, phát hiện có nội dung phê bình Phật giáo. Người hỏi có hai câu hỏi, thứ nhất xin hỏi liệu có thể trích lại phần nội dung phù hợp với người hiện đại để lưu hành hay không?

Đáp: Ngũ Chung Di Quy, là tổng đốc Lương Quảng thời Càn Long nhà Thanh, tức là tiên sinh Trần Hoảng Mưu – tổng đốc quản hai tỉnh Quảng Tây và Quảng Đông biên soạn ra, biên soạn rất hay. Lần này tôi làm lại toàn bộ bản in để lưu hành, hoàn toàn dựa theo nguyên văn, đều không có chỉnh sửa. Chỗ phê bình Phật giáo, chúng ta phải xem, sau khi xem xong phải phản tỉnh tại sao người ta phê bình chúng ta? Gọi là “có lỗi thì sửa đổi, không có thì gắng hơn”. Không thể nói người ta phê bình thì chúng ta phải cắt nó đi, đây là sai lầm; nói cách khác, chúng ta phải chịu được khảo nghiệm, cũng phải có thể tiếp nhận được sự phê bình của người khác. Còn như chỗ hiểu lầm, chúng ta giải thích cũng không được, giải thích là thế nào? Cố cãi cho bằng được! Chúng ta phải dùng hành động, phải dùng hành vi làm ra, đó chính là trả lời họ. Đây chính là chân chánh dùng sự thật, dùng lý phục người, không dùng ngôn từ.

Cửa Phật, Phật giáo truyền tới Trung Quốc đã 2.000 năm rồi, thời gian dài như vậy, tệ nạn là điều không thể tránh khỏi. Người khác phê bình đều là phê bình chỗ có sai lầm. Còn có rất nhiều (đây đều là sự thật), rất nhiều người chưa thâm nhập Phật giáo, chưa nghiêm túc lý giải, chỉ là nhìn thấy hành trì của một số tín đồ Phật giáo, phê bình ở điểm này là nhiều nhất. Nếu thực sự lý giải thì họ liền khác. Hàn Dũ thời nhà Đường, lúc còn trẻ phê bình Phật giáo hết sức gay gắt, đến hiện nay trong cổ văn vẫn còn có văn chương của ông. Nhưng đến khi về già, ông quy y hòa thượng

Đại Điền, không ngờ cũng học Phật, đó là ông hiểu rõ rồi, làm rõ rồi. Người như vậy qua các triều đại có rất nhiều, như đại sư Ngẫu Ích, đây là tổ sư đời thứ chín của Tịnh độ tông, trước khi học Phật cũng phê bình Phật pháp, phê bình gay gắt. Sau này hiểu được rồi, đã đốt hết tất cả những thứ trước đây của ngài để sám hối, còn xuất gia. Không những xuất gia, mà còn làm tổ sư. Đại sư Ấn Quang thời cận đại, các bạn xem trong truyện ký của ngài, trước khi ngài học Phật cũng là phê bình, đọc sách Khổng tử, dùng tâm thái nhà Nho để bài xích Phật giáo, cũng có phê bình gay gắt. Tới sau này hiểu rõ, hiểu thấu triệt rồi, ngài cũng xuất gia, cũng trở thành một vị đại đức thời cận đại. Tình hình như vậy rất nhiều. Ngũ Chung Di Quy mà ông Trần Hoảng Mưu biên soạn, trong đó không phải là ông viết, ông thu thập, thu thập rất nhiều những loại điển tịch có liên quan đến luân lý đạo đức. Đặc biệt là những quy tắc phải nên tuân thủ trong xử thế làm người làm việc, đây là đúng đắn.

Chúng ta thường nói, nếu như Phật giáo là tôn giáo thì tôi sẽ không tiến vào cánh cửa này. Lúc tôi còn trẻ cũng rất bài xích Phật giáo, do không hiểu, bởi vì nhìn thấy hình tượng của Phật giáo đích thực là mê tín. Lúc tôi còn trẻ nhìn thấy Phật giáo, tôi cảm thấy còn không bằng Kitô giáo, Thiên Chúa giáo, tại sao vậy? Vào chủ nhật người ta còn giảng đạo trong nhà thờ, có lúc chúng tôi cũng đi nghe thử, nghe xong thì thấy cũng khá có đạo lý, Phật giáo không có. Phật giáo chỉ có kinh sám Phật sự, siêu độ, đều làm những chuyện này. Nơi chúng tôi ở là thành phố nhỏ, trước giờ chưa từng có pháp sư giảng kinh, chúng tôi chỉ biết hòa thượng tụng kinh, chưa từng nghe nói hòa thượng giảng kinh. Kinh họ tụng thì chúng tôi cũng nghe không hiểu. Cho nên không thể khơi dậy hứng thú đối với Phật giáo. Tình huống như vậy trong xã hội này làm sao mà không khiến người ta hiểu lầm cho được? Lúc tôi còn trẻ chính là hiểu lầm, cho nên đây là điều khó mà tránh khỏi.

Muốn người khác không hiểu lầm, chính là tứ chúng đệ tử chúng ta phải toàn tâm toàn lực hoằng dương, hoằng dương như thế nào? Phải làm ra được, không nói điều khác, trước tiên bạn có thể làm được thập thiện, làm được tam quy, làm được ngũ giới, tôi tin rằng xã hội đại chúng không có người nào không tôn trọng bạn. Bạn có thể làm được, họ không làm được. Không nói những điều khác, chúng ta nói khẩu nghiệp, bạn thực sự có thể làm được không nói dối, họ nói dối, vậy thì họ không thể không khâm phục bạn; bạn không nói ly gián, không nói chuyện tốt xấu của người khác, họ là tùy tiện nói chuyện tốt xấu của người khác; nói chuyện thô lỗ, nói lời thô ác; lời ngon tiếng ngọt lừa gạt người khác. Xã hội đại chúng hiện nay phổ biến đều

là như vậy, bạn có thể làm ngược lại với mọi người, họ sao lại không tôn trọng bạn cho được? Cho nên bạn thực sự làm được lời dạy của Phật, mới là đệ tử Phật. Bằng không mà nói, chỉ là mang danh Phật, lời nói hành vi của chính mình hoàn toàn trái ngược với lời Phật dạy, vậy người khác đương nhiên mắng bạn, mắng bạn và ngay cả Phật cũng mắng luôn. Cho nên, sau khi chúng ta nghe được những lời phê bình này, chúng ta phải sâu sắc phản tỉnh không nên đi chất vấn đối phương, bản thân nghiêm túc phản tỉnh, phải nghiêm túc hết lòng học tập.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, xin hỏi những loại sách có nội dung phê bình Phật giáo này lưu truyền rộng rãi thì liệu tác giả có ở trong địa ngục không ra được không?

Đáp: Lời này là thật, không phải giả, tại sao vậy? Kết tội đó của họ là do giáo dục Phật giáo tốt như vậy, bởi vì bạn phê bình, chướng ngại rất nhiều người không muốn học, nguyên nhân là ở chỗ này. Cho nên kết tội là bạn chướng ngại người càng nhiều, tầm chướng ngại càng rộng, thời gian chướng ngại càng dài, vậy thì quả báo này của bạn là quả báo bất thiện. Nếu như nghiêm trọng thì đến khi nào vẫn tự phê bình của bạn hoàn toàn biến mất trên thế gian này thì mới ra khỏi địa ngục được. Cho nên chúng ta hiểu được giáo dục nhân quả, việc này phải hết sức thận trọng.

Thời xưa ở Ấn Độ, Thiên Thân Bồ-tát, vị này mọi người đều rất quen thuộc, ba anh em Vô Trước, Thiên Thân, Sư Tử Giác đều là đại pháp sư. Lúc Thiên Thân còn trẻ học Tiểu thừa, trong kinh điển Tiểu thừa, ông chú giải 500 bộ luận, luận Tiểu thừa, hủy báng Đại thừa. Anh trai của ông học Đại thừa, ngài Vô Trước học Đại thừa, sau này tiếp nhận lời dạy của anh trai, ông biết được bản thân sai rồi, hủy báng, bản thân sai rồi, ông sám hối trước Phật. Miệng nói lời hủy báng, tay viết văn hủy báng, cho nên ông phát thệ, muốn cắt lưỡi, cắt tay để sám hối. Anh trai của ông nói, em hà tất phải làm như vậy? Trước đây em dùng lưỡi để hủy báng Đại thừa, vậy thì bây giờ dùng lưỡi để tán thán Đại thừa là được rồi; trước đây những sách em viết hủy báng Đại thừa, thì bây giờ viết tán thán Đại thừa nhiều thêm một chút. Ông hiểu ra, cho nên ông lại viết 500 bộ luận cho Đại thừa giáo, chúng ta thường gọi ông là “sư ngàn bộ luận”. Cũng tức là sau khi hiểu rõ rồi thì đi tán thán! Đây là hoàn toàn đúng đắn, đây mới thực sự gọi là tiêu trừ nghiệp chướng, tăng phước tuệ, chúng ta phải hiểu rõ đạo lý này. Trong xã hội hiện nay, những chuyện này khó mà tránh khỏi. Quan trọng nhất là bản thân chúng ta phải hiểu rõ đạo lý. Không gặp phải thì không nên đi tìm những chuyện này; sau khi gặp phải thì nên dùng hành vi, dùng ngôn luận đúng đắn để giúp đỡ họ, vậy là đúng rồi.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, câu hỏi của người này có ba câu hỏi nhỏ. In giấy chứng nhận quy y cho chúng sanh cõi u minh rồi đốt đi, xin hỏi [làm như vậy] có được không?

Đáp: Có thể được. Có rất nhiều người không tin có cõi u minh, nhưng cũng có rất nhiều người tin tưởng, chuyện này tuyệt đối không phải là nói tin thì có, không tin thì không có. Nếu như tin thì có, không tin thì không có, vậy thì tôi thà rằng không tin nó. Trên thực tế, tin thì có, không tin vẫn là có, cho dù bạn tin hay không, nó đích thực tồn tại. Sự tồn tại này mất thường của chúng ta không thể tiếp xúc được, nhưng dưới điều kiện đầy đủ nào đó, bạn thực sự có thể tiếp xúc với nó. Trong số đồng tu của chúng ta, có một số ít người từng tự mình tiếp xúc qua. Tôi để họ báo cáo chi tiết chuyện này cho chúng ta, cũng ghi hình làm thành đĩa. Chuyện này chúng tôi sẽ không lưu hành ra bên ngoài, để tránh người khác nói chúng ta tuyên truyền mê tín. Nhưng nội bộ có thể lấy đó làm tài liệu tham khảo, đó là thật, không phải giả. Những người này sẽ không bịa chuyện để gạt mọi người, đích thực là sự thật. Họ cũng cầu quy y, họ cũng hy vọng có duyên phận tiếp xúc với Phật pháp, cho nên in giấy chứng nhận quy y sẽ giúp đỡ họ, đây là chuyện tốt.

Hỏi: Nếu như có thể được, con dấu trên giấy chứng nhận quy y là màu đen có được không?

Đáp: Đương nhiên cũng được, nhưng mà chúng ta nên in thành con dấu có màu đỏ, đây là một phần tâm ý cung kính của chúng ta đối với quý thân. Chúng ta tôn trọng họ, cung kính họ. Con người đều ưa thích cái đẹp, quý cũng không ngoại lệ.

Hỏi: Thứ ba là nên chọn in giấy trắng hay là giấy vàng?

Đáp: Theo thói quen mọi người đều dùng giấy vàng, chúng ta cũng chọn giấy vàng thì tốt hơn, nếu thực sự không có giấy vàng thì giấy trắng cũng được.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, cư sĩ tại gia cúng nước, cúng thức ăn, cúng khói có bị coi là xen tạp không?

Đáp: Cúng khói, tôi không biết đây có phải là cúng nhang khói không? Người hỏi câu hỏi này không có ở đây, là câu hỏi trên mạng. Cúng nước, cúng thức ăn, thông thường trong cúng dường quý thân đều có. Cũng có hút thuốc, đây là yêu cầu đặc biệt. Tôi có gặp qua một người, ông hút tẩu thuốc, hy vọng mua thuốc lá sợi, đốt cho ông. Đây là thế nào? Người này lúc còn sống tôi cũng quen biết ông. Sau khi

chết đi, ở bên Thâm Quyển dựa vào một người, nói ra muốn tìm tôi, truyền lời cho tôi, bên đó gọi điện thoại tới. Lúc còn sống thực sự thích hút ống điếu, chúng tôi cũng thỏa mãn tâm nguyện của ông. Nhưng tốt nhất vẫn là không nên, không nên cúng những thứ này, ông tới yêu cầu, là người chúng tôi rất quen thuộc, đây là thỏa mãn tâm nguyện của ông. Thông thường chúng tôi không cúng những thứ này, như rượu, thuốc đều không cúng; cúng thức ăn, nước và trái cây đều được.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, cư sĩ tại gia tự đặt pháp danh cho mình có như pháp không?

Đáp: Có thể, tên gọi chính là biểu pháp, thời xưa người Trung Quốc và người Ấn Độ đặt tên cho con cái, đa phần họ có tính cách của họ, chúng ta nhìn thấy rất nhiều tên gọi như vậy. Còn một loại khác, đa phần đều là kỳ vọng của cha mẹ đối với con cái. Kỳ vọng tương lai chúng trưởng thành, hành vi cả đời có thể tương ứng với tên của chúng, gọi là danh xứng với thực, cho nên tên gọi này là cha mẹ đặt cho, cả đời không thay đổi. Đổi tên đó là đại bất hiếu, hoàn toàn quên mất kỳ vọng của cha mẹ dành cho bạn, đây là sai lầm, tên không được đổi. Tự và hiệu này, tự này vốn là người khác tặng cho, bạn bè tặng cho. Bởi vì bạn trưởng thành rồi, nam tử 20 tuổi làm lễ đội mũ, trưởng thành; nữ tử 16 tuổi làm lễ búi tóc, đây là biểu thị trưởng thành. Sau khi trưởng thành, tên đó của bạn, chỉ có cha mẹ gọi tên của bạn, ông bà, trưởng bối đều không gọi tên của bạn, mà đều gọi tự của bạn. Cho nên vào ngày đó, người có cùng vai vế với bạn, anh chị em hay bạn bè tặng một “tự” cho bạn, sau này mọi người đều gọi tự chứ không gọi tên, đây là ở trong lễ xưa. Gọi tên chính là cha mẹ, ngoài cha mẹ ra còn có một người, người thầy. Cho nên địa vị của thầy hoàn toàn giống với cha mẹ. Bạn làm quan cho triều đình, hoàng đế tôn trọng bạn, không gọi tên của bạn, đều gọi tự của bạn. Nếu hoàng đế gọi tên của bạn, vậy thì bạn có tội, bạn sẽ bị kết án, đó là gọi tên của bạn, hoàn toàn không tôn trọng bạn, đây là lễ xưa của Trung Quốc.

Tự mình đặt pháp danh cũng giống như tự đặt “hiệu” vậy. Hiệu cũng là một nguyện vọng của chính mình. Cho nên người xưa có tên, có tự, có hiệu. Giống như cận đại, chúng ta xem đại sư Hoàng Nhất, danh tự của đại sư Hoàng Nhất e là chính ngài cũng không nhớ nổi, ít nhất có thể có gần 100 danh tự. Ngài viết chữ cho người khác, tiện tay viết ra một danh tự, có thể cả đời chỉ dùng một lần này, tùy ý chọn ra, cho nên hiệu của ngài quá nhiều, vô cùng nhiều.

Hỏi: Thứ hai, pháp danh của cư sĩ liệu có thể thêm chữ “thích” được không?

Đáp: Không được. Thêm chữ “thích” nhất định là đã xuất gia, chưa xuất gia thì không được. Tại gia, cho dù là thọ tam quy ngũ giới, thọ Bồ-tát giới tại gia cũng không được thêm chữ thích, đây là điểm mà người xuất gia và tại gia khác biệt. Nếu bạn thêm chữ thích thì sẽ làm loạn tại gia và xuất gia, cho nên điều này là không được.

Hỏi: Câu hỏi thứ năm, đây là câu hỏi có liên quan đến nhân - duyên - quả, xin hỏi duyên có nhân quả hay không? Khác biệt với nhân quả là gì?

Đáp: Chuyện này phải hiểu rõ hàm nghĩa của ba chữ này. Đây là nói phàm là sự sinh trưởng hoặc là hiện tượng của một sự vật, hiện tượng này là thuộc về quả, tại sao nó lại hiện tượng? Trong này có nhân, có duyên. Ví dụ chúng ta dùng thực vật để làm ví dụ, bạn xem trái đào, trên cây kết trái đào này, đào là quả. Tại sao cái cây này, nó lại mọc thành cây? Cây sao lại kết trái? Nó nhất định có nhân, nhân là gì? Nhân là hạt đào tròng ở dưới đất, hạt đào này là nhân. Tròng ở dưới đất, đất đai này là duyên của nó, nếu như không có đất đai thì hạt đào này để trong ly trà, để đó 100 năm nó cũng sẽ không mọc thành cây, nó cũng sẽ không kết trái. Tại sao vậy? Nó không có duyên. Cho nên nó cần đất đai, nó cần nước, nó cần phân bón, nó cần ánh sáng mặt trời, nó cần không khí, có một số loại còn cần con người chăm sóc, hết thảy đều là duyên. Duyên đầy đủ thì nó sẽ mọc rất tốt, tương lai kết trái nhất định vô cùng tốt. Nếu như thiếu một hai loại duyên, cũng có thể mọc, có khả năng kết trái sẽ rất kém. Nhà Phật nói nhân duyên đầy đủ!

Bốn duyên sanh pháp nói trong kinh. Bốn duyên sanh pháp là nói chúng sanh hữu tình, thực vật là cần hai loại duyên, một loại chính là nhân, nhân cũng coi là duyên, thân nhân duyên, đó chính là hạt giống; thứ hai là tăng thượng duyên, đó chính là điều kiện mà chúng cần. Vậy giống như con người chúng ta, động vật là bốn loại duyên, nếu bốn loại duyên này không đầy đủ thì không thể nào phát sanh. Đương nhiên có thân nhân duyên, thân nhân duyên chính là nghiệp nhân đời trước, trong Phật pháp nói thì nói rất dài.

Nghiệp mà chúng ta tạo có thể chia thành hai loại lớn, một loại gọi là dẫn nghiệp, một loại gọi là mãn nghiệp. Dẫn là dẫn dắt bạn đi đầu thai trong lục đạo. Bạn tới cõi nào, không phải do Diêm vương làm chủ, cũng không phải là Ngọc Hoàng đại đế mà người Trung Quốc nói tới, người nước ngoài gọi là Thượng đế, các vị ấy không quản chuyện của bạn. Bạn tới nơi nào đầu thai, bạn tới nhà nào đầu thai đều có nguyên nhân. Cho nên đây là dẫn nghiệp, nghiệp lực dẫn dắt bạn đi đầu thai, tới

cõi nào thì tự mình không làm chủ được, nghiệp lực làm chủ. Chuyện này rất phiền phức, không do mình làm chủ. Đầu thai có phải là chúng ta được thân người không? Trên thế gian này, chúng ta nhìn thấy nhiều người như vậy, dẫn nghiệp của chúng ta giống nhau, đều được thân người. Nhưng có được thân người, tướng mạo không giống nhau, giàu nghèo sang hèn không giống nhau, cát hung họa phúc không giống nhau. Đây là thế nào? Đây là thuộc về loại nghiệp còn lại, gọi là mãn nghiệp. Mãn nghiệp là đời quá khứ bạn làm thiện, làm ác, từ chỗ này có được quả báo. Nếu như đời quá khứ hành thiện, vậy thì đời này bạn cơm no áo ấm, bạn là người giàu sang. Đời quá khứ tạo ác, trong đời này nghèo hèn, phải chịu rất nhiều khổ nạn. Người xưa nói, “một miếng ăn, một hớp nước, không gì không định trước”, đây là nói mãn nghiệp, không phải là dẫn nghiệp. Có hai loại này.

Ở người bình thường, người mà Phật nói chính là chúng sanh, khi nói tới người, họ có thân nhân duyên, có sở duyên duyên, có vô gián duyên, có tăng thượng duyên, bốn loại duyên này là trong Phật pháp thường nói tới. Thật ra mà nói, ngay cả sở duyên, vô gián vẫn đều thuộc về nghiệp lực, nghiệp lực mỗi người đều không giống nhau. Sở duyên ở trong a-lại-da thức, đây là người bình thường chúng ta hiện nay gọi là ý thức. Người hiện đại nói rất chung chung, ý thức, trong Phật pháp giảng rất rõ ràng. Phật pháp đối với phân tích tâm lý học, hiện tại thực sự là những người như tiến sĩ Toynbee đều vô cùng khâm phục, đích thực về tâm lý học thì Phật pháp là độc nhất vô nhị. Phật pháp nói trong tâm lý này, nói về a-lại-da, nói về mạn-na, nói về ý thức. A-lại-da giống như căn phòng chứa hồ sơ, kho chứa vậy, chúng ta gọi là gì? Ấn tượng, chúng ta thấy sắc nghe tiếng đều lưu lại ấn tượng. Chuyện làm ngày hôm qua, chuyện làm năm ngoái, bạn có thể hồi tưởng, có thể nhớ đến, đó là gì? Trong kho có chứa hồ sơ này, bạn lập tức nhớ đến thì mang ra, ấn tượng đó rất rõ ràng. Trên thực tế, khởi tâm động niệm vi tế đến đâu thì đều lưu lại ấn tượng. Ấn tượng nhạt nhòa thì bạn đều quên hết, nhưng trong tình huống nào đó, bạn điều động nó thì vẫn có thể hiện hành. Vi tế hơn nữa, lâu hơn chẳng nữa, cho nên nói mấy trăm năm trước, mấy ngàn năm trước, nhiều đời nhiều kiếp trước, tất cả đều còn, không bỏ sót một thứ gì.

Cho nên Phật nói trong a-lại-da thức của mỗi người chúng ta đều có nghiệp nhân mười pháp giới, tức là bạn có hạt giống Phật. Giống như thứ dùng để cất giữ này của tôi, trong đó có hạt giống Phật, có hạt giống Bồ-tát, có hạt giống A-la-hán, có trời, có người, có súc sanh, có quỷ, có địa ngục, hết thảy đều có. Hết thảy đều có,

mười pháp giới này bạn tới cõi nào? Mười pháp giới tôi đều có nhân, đều có thân dân duyên, tới cõi nào đó là duyên. Duyên đó là gì? Là bản thân muốn tới cõi nào thì tự nhiên sẽ cảm ứng với cõi đó. Trong kinh đức Phật giảng cho chúng ta rất rõ ràng, tâm bình đẳng là tâm Phật, chính là hạt giống Phật. Đối với hết thầy người, việc và vật, bạn không có phân biệt, không có chấp trước, bạn không có khởi tâm động niệm, đây là hạt giống Phật. Họ chắc chắn tương ứng với cõi này của Phật, họ chính là có duyên đi đường này, vậy thì họ sẽ thành Phật. Bồ-tát thì tâm lục độ, tứ vô lượng tâm. Có lục độ, tứ vô lượng tâm, ý niệm này mạnh, khởi tâm động niệm đều nghĩ đến điều này thì họ sẽ làm Bồ-tát, họ tự nhiên sẽ thành Bồ-tát. Hiện tại các bạn nghĩ thử xem, chúng ta ở cõi người, trong cõi người là ngũ giới, trong giáo dục truyền thống Trung Quốc, ngũ thường: nhân nghĩa lễ trí tín, khởi tâm động niệm của chúng ta không trái với nguyên tắc này, đời sau chắc chắn tới cõi người, đây chính là dẫn bạn tới cõi nào.

Tục ngữ của người Trung Quốc chúng ta nói, người chết đi đều làm quý, rõ ràng có mười pháp giới, tại sao con người chết đi thì biến thành quý? Thật ra mà nói, chúng ta nghe được lời này, nghe rồi nghĩ thử xem cũng không phải không có đạo lý, đại đa số đều tới cõi quý. Nghiệp nhân của quý là gì? Tham, bạn xem thử có ai mà không tham? Cho dù tham tài cũng được, tham sắc cũng được. Tâm của quý chính là tâm tham, tâm tham là tâm quý. Sân giận là tâm địa ngục, người thường thích nổi giận không tốt, con đường họ đi là đi tới địa ngục. Cho nên tức giận, chúng ta nhất định phải có cảnh giác cao độ, gặp phải sự sỉ nhục lớn hơn đi chẳng nữa cũng không tức giận. Tại sao vậy? Một khi dẫn dắt chúng ta tức giận thì chúng ta liền giác ngộ được, họ muốn kéo ta tới địa ngục, vậy không được đi. Lúc họ muốn dẫn dắt bạn, bạn thực sự tức giận, vậy thì bạn trúng kế rồi, mắc lừa rồi. Họ vừa dụ dỗ bạn, bạn thực sự liền đi, đây là bản thân ngu si, không thể trách người khác được. Sỉ nhục lớn hơn cũng không tức giận, như như bất động. Anh đi đến cõi địa ngục, tôi không đi, tôi không đi cùng anh, cái này phải có sự cảnh giác rất cao độ. Người khác tham, tôi không tham, tham là cõi quý, chúng ta không thể làm chuyện này. Làm chuyện này thì bạn sai rồi, bạn đi tới cõi quý. Ngu si là cõi súc sanh, đều phải rõ ràng sáng tỏ, không được để bị mắc lừa.

Trong cuộc sống thường này, cho dù là đối với người, với việc, với vật tuyệt đối không khởi tâm sân si, vậy thì duyên của ba đường ác của bạn sẽ đứt mất. Nhân của ba đường ác có, duyên của ba đường ác đứt mất thì có thể nói đời sau của bạn tuyệt đối không đọa vào ba đường ác. Nếu như bạn vẫn có tham sân si, vậy thì rất

phiền phức, trong đó có nhân, hiện tại lại có duyên, chuyện này rất phiền phức. Cho nên tổ sư đại đức dạy chúng ta, khởi tâm động niệm “A-di-đà Phật”, đó là gì? Bạn đi đường Phật, đó chính là mười pháp giới, vô thượng đạo. Hết thấy khởi tâm động niệm đều là A-di-đà Phật, những chuyện khác đều gọi là chuyện nhỏ nhặt lông gà vỏ tỏi, không cần để ý tới, tuyệt đối không phải là chuyện tốt, chỉ có A-di-đà Phật là chuyện tốt, phải hiểu đạo lý này. Cho nên duyên này, sở duyên duyên đều là tự nhiên, tự nhiên họ cảm ứng với điều này.

Tâm của chúng ta, tâm của chúng ta bình đẳng thanh tịnh, giác mà không mê. Trong tam quy y dạy chúng ta, Phật là giác mà không mê, pháp là chánh mà không tà, chánh tri chánh kiến, tăng là thanh tịnh không nhiễm. Cho nên Phật dạy chúng ta, vừa mở đầu đã truyền cho chúng ta nguyên tắc chỉ dạy tu hành cao nhất này, phương hướng và mục tiêu vô cùng đúng đắn. Không những không đọa ba đường ác, mà còn vượt khỏi lục đạo, vượt khỏi mười pháp giới. Vấn đề là bản thân có thể tuân thủ được hay không? Bạn có thể thực sự làm được hay không? Sau đó bạn tuân thủ nguyên tắc này, phương hướng mục tiêu đúng đắn rồi, bạn lại đi nghiên cứu kinh giáo, hiểu rõ chân tướng vũ trụ nhân sinh rốt cuộc là như thế nào, bạn tự nhiên sẽ có thể hiểu rất rõ ràng, rất thấu triệt.

Tâm chánh thì hạnh sẽ chánh, bạn đọc kinh sẽ rất dễ dàng hiểu rõ. Giống như Phật Bồ-tát gia trì cho chúng ta, thực ra Phật Bồ-tát không hề gia trì, tại sao vậy? Tâm của bạn tương ứng với tâm Phật, lời Phật nói thì bạn làm sao lại nghe không hiểu được? Đương nhiên là hiểu. Tâm của chúng ta không tương ứng với tâm Phật, ngài giảng thế nào chúng ta cũng nghe không hiểu, đạo lý là ở chỗ này. Đây chính là cảm ứng mà thông thường chúng ta nói tới! Tâm của bạn là giác chánh tịnh, tâm của Phật cũng là giác chánh tịnh, hành trì của Phật, lời nói của Phật, (kinh luận), toàn bộ đều hiển lộ ra từ trong giác chánh tịnh. Khi tâm của bạn giác chánh tịnh, thì lý nào xem không hiểu? Những gì Phật nói chính là bản thân nói, những gì Phật làm chính là bản thân làm, đây là tương ứng. Nếu như tâm của chúng ta vẫn là mê, vẫn là tà, vẫn là nhiễm, Phật Bồ-tát tự mình đến dạy chúng ta cũng không có cách nào, bạn cũng không có cách nào lý giải lời các ngài nói. Khó hay dễ là ở chỗ này, chỉ cần nắm vững bí quyết này, bạn khế nhập cảnh giới Như Lai sẽ không khó. Thực sự phải giác ngộ, giác mà không mê, chánh mà không tà, tịnh mà không nhiễm, điều này vô cùng quan trọng.

Cho nên nhân như thế nào, duyên như thế ấy. Vô gián duyên này chính là không gián đoạn. Giống như hiện nay chúng ta niệm Phật, cầu sanh thế giới Cực Lạc, bản thân chúng ta có hạt giống thế giới Cực Lạc, mỗi người đều có, đây chính là thân nhân duyên. Hiện tại chúng ta một lòng muốn cầu sanh thế giới Cực Lạc, đây chính là sở duyên duyên. Ý niệm này của tôi không gián đoạn, gián đoạn thì không được, gián đoạn đôi qua cái khác thì đi không được, đây là ý niệm không gián đoạn, sở duyên duyên, đây là không gián đoạn. Tăng thượng duyên, tới lúc đó Phật đến tiếp dẫn bạn, A-di-đà Phật tới tiếp dẫn chúng ta đi, đây là tăng thượng duyên. Cho nên dùng pháp môn niệm Phật để giải thích thì mọi người sẽ rất dễ dàng hiểu được.

Hỏi: Câu hỏi thứ sáu, xin hỏi trùng hôn¹ có phạm tội không?

Đáp: Có tội, ly hôn cũng có tội, bạn muốn hỏi là tội gì? Bạn phá vỡ sự hài hòa của tự nhiên trong toàn vũ trụ. Nhất định phải biết, vợ chồng kết hợp là đơn vị nhỏ nhất trong đời sống xã hội của chúng ta, cũng giống như tế bào trong cơ thể chúng ta vậy, ly hôn, tế bào này hư hỏng rồi. Một mình bạn hư hỏng cũng không sao, bạn sẽ ảnh hưởng người khác, người khác sẽ học theo bạn làm như vậy. Bạn xem, hiện nay tỷ lệ ly hôn trên toàn thế giới là bao nhiêu? Tỷ lệ ly hôn cao, xã hội sẽ không an định. Bạn phá vỡ sự hài hòa của xã hội, phá vỡ sự an định của xã hội, kết tội từ chỗ này. Trong pháp luật không có, trong nhân quả có, không thể không biết điều này. Xã hội hiện nay của chúng ta, phải làm tấm gương tốt cho xã hội, không thể làm tấm gương xấu. Có người đã ly hôn rồi, hiện tại người ly hôn rất nhiều, nghe được lời này rất buồn, làm thế nào? Mau chóng cầu sám hối, phải cố gắng làm người, làm lại cuộc đời. Biết được con người trong xã hội này, nhất định phải có cống hiến tích cực với xã hội, không được phạm sai lầm nữa, điểm này quan trọng hơn bất kỳ điều gì.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, ở ngoài đường gặp được người xuất gia hóa duyên, đệ tử sẽ cúng dường. Nhưng nếu như là giả mạo, cúng dường liệu có giúp tăng thêm nghiệp ác của họ hay không?

Đáp: Có, chắc chắn là có. Nhưng bố thí là hành thiện ý thiện của bạn, họ làm ác là tội lỗi của họ, nhân quả của mỗi người tự mình chịu trách nhiệm, phải hiểu đạo lý này. Vấn đề này rất phức tạp, làm thế nào để cải thiện? Đây là chuyện trong cửa Phật, đó chính là nhất định phải xây dựng chế độ xuất gia, không thể tùy tiện muốn

---

¹ Kết hôn với một người khác trong khi mình đang có vợ hoặc có chồng.

xuất gia thì xuất gia, vậy không được. Trung Quốc thời xưa, trước thời nhà Thanh xuất gia phải thi cử, rất không dễ gì thi đậu. Chế độ này chính là hoàng đế Thuận Trị phế bỏ. Tôi tin rằng ông có lòng riêng, bởi vì bản thân Thuận Trị muốn xuất gia, nếu như chế độ còn đó, ông không thể đi thi, ông đi thi thì mọi người đều biết ông, ông xuất gia là lén lút xuất gia. Cho nên, tôi tin là ông vì thuận tiện cho bản thân mới mở ra tiền lệ này. Nhưng khi mở ra tiền lệ này, vào thời đó thì không sao, nhưng 200 năm sau lại xuất hiện sai lầm. Nhân quả này ông thực sự phải chịu trách nhiệm, cho dù là cố tình hay vô ý, đây đều là làm chuyện xấu. Cho nên phàm là làm chuyện gì, nhất định phải suy xét ảnh hưởng của nó, tầm ảnh hưởng này rộng bao nhiêu? Thời gian ảnh hưởng dài bao lâu? Nhất định phải nghĩ tới điều này.

Chuyện này chúng tôi hy vọng tương lai, tôi cũng thường nói, đất nước có thể xây một đại học tôn giáo, có thể xây đại học Phật giáo, sau này xuất gia, không phải là tốt nghiệp đại học (tức tốt nghiệp đại học Phật giáo) thì không thể xuất gia, như vậy sẽ khôi phục lại chế độ thi cử. Tiếp nhận qua giáo dục tốt, tôi tin rằng sau này họ sẽ không ôm bình bát ra ngoài, hiện tượng này sẽ không còn nữa.

Hỏi: Câu hỏi thứ tám là đệ tử Phật liệu có thể kinh doanh máy bay không người lái và con chip được không? Máy bay không người lái có chức năng xác định mục tiêu, định vị, quan sát, trinh sát, 90% là dùng cho mục đích quân sự và 10% là dùng cho mục đích dân sự.

Đáp: Bạn có kỹ thuật này, nếu chuyển qua ngành nghề khác, tôi cảm thấy tốt hơn làm ngành này. Khoa học kỹ thuật không cần quá cao, có thể lợi ích cho cuộc sống thường ngày của người bình thường chúng ta là được, vậy thì công đức vô lượng. Nếu những khoa học kỹ thuật này phát triển quá nhanh, người nước ngoài cũng có rất nhiều chuyên gia học giả nói, sợ rằng sẽ đưa nhân loại đến chỗ diệt vong, lời này nói rất có đạo lý. Luân lý đạo đức của chúng ta không theo kịp khoa học kỹ thuật, con người đều mê tín khoa học kỹ thuật, đều vứt bỏ luân lý đạo đức, vứt bỏ tôn giáo, nguy cơ của thế giới này sẽ sanh ra. Ngày nay trên thế giới này thiên tai nhân họa liên tiếp xuất hiện, nguyên nhân là ở chỗ này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, tranh tượng A-di-đà Phật rất nhiều, khi lựa chọn bản tôn cho chính mình nên chú ý những điều gì?

Đáp: Lựa chọn tranh tượng mà bạn thích. Bạn nhìn thấy bức tượng này, nhìn thấy ưa thích, đó là tốt nhất. Hơn nữa sau khi lựa chọn một tôn, tốt nhất là cả đời đều không thay đổi. Hiện tại kỹ thuật chụp hình rất tốt, tôn tượng mà bạn thờ cúng trong

nhà, một tôn tượng A-di-đà Phật, bạn chụp hình tôn tượng này, chụp thành tấm ảnh, cho dù bạn đi du lịch đến nơi nào, vẫn là thờ tôn Phật này, bạn đều nhìn tôn Phật này, nhìn lâu thì ấn tượng sẽ sâu sắc. Lúc bạn vãng sanh, A-di-đà Phật sẽ hiện tướng này tới tiếp dẫn bạn. Tôi hằng ngày lạy ngài ấy, cuối cùng lạy được ngài ấy tới, có đúng không? Điều này rất tốt, bạn thường xuyên thay đổi, nhìn rất nhiều, tới lúc lâm chung, tướng mà A-di-đà Phật hiện ra [khi tiếp dẫn] sợ rằng bạn không nhận ra.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, nếu như rất thích một bức tượng điêu khắc của Thế Tôn, liệu có thể coi đó là A-di-đà Phật để thờ cúng được không?

Đáp: Có thể, chuyện này không vấn đề. Phật Phật đạo đồng, có thể.

Hỏi: Tiếp theo là năm câu hỏi, đây là câu hỏi của đồng tu Trung Quốc, câu hỏi đầu tiên, đời sống vật chất trong thời đại này, đối với đa số chùa chiền mà nói đều không quá thiếu thốn, thậm chí có một số ngôi chùa rất giàu có, chúng tại gia nên cúng dường tứ sự như thế nào?

Đáp: Nếu như rất giàu có, cúng dường tứ sự của chúng ta có thể đổi thành cúng dường pháp, bởi vì đời sống vật chất của họ đã không có vấn đề, đều đầy đủ rồi. Cúng dường pháp là gì? Kinh sách. Giống như những đĩa giảng kinh hiện nay, họ sẽ thiếu thốn những thứ này, đời sống vật chất của họ rất đầy đủ, đời sống tinh thần thiếu thốn, giúp đỡ họ những thứ này. Giúp đỡ họ xây dựng Phật học viện, giúp đỡ họ dạy học, đây là chuyện tốt. Đạo tràng nhỏ này của chúng tôi, sức lực của rất nhiều vị đồng tu đều dùng vào chỗ này. Đời sống của chúng tôi, họ rất là ít, nhưng đời sống của chúng tôi, thật ra mà nói là giàu có hơn bất kỳ điều gì. Bạn xem từ Trung Quốc đại lục tới, từng đoàn từng đoàn tới đều mang rau, mang gạo, mang bột mì, mang bánh bao, màn thầu, ăn không hết, cho nên chúng tôi chia cho đại chúng ăn, đây là chuyện tốt. Chúng tôi chưa từng mua gạo, chưa từng mua rau, đều là mọi người mang tới, hơn nữa mang tới đều là những thứ tốt nhất, rất khó được. Cho nên tất cả cúng dường của đồng tu ở bên này, chúng tôi đều mang đi in kinh, in đĩa, làm sự nghiệp hoằng pháp lợi sanh, đều làm những sự nghiệp này.

Hỏi: Thứ hai là có cần thiết cúng Thiên Tăng Trai, Vạn Tăng Trai không? Đề từ lý giải rằng làm như vậy là đang bồi dưỡng tư lương phước đức thì có đúng đắn không? Ở trong nước đại khái mỗi lần cúng cần dùng mấy trăm ngàn nhân dân tệ, đại khái khoảng 500.000 để cúng Thiên Tăng Trai, Vạn Tăng Trai.

Đáp: Tôi cảm thấy nếu như những số tiền này dùng vào chuyện này, tôi cũng từng làm, tôi từng làm qua ba lần ở Singapore. Nhưng Thiên Tăng Trai của tôi là chín tôn giáo cùng nhau làm, không phải là một tôn giáo, mục tiêu đó là tôn giáo đại đoàn kết. Lúc đón năm mới vào năm 1999 chúng tôi làm một lần, tức là bữa tối ẩm cúng, tổng cộng chúng tôi mời 3.800 người, là người ở viện dưỡng lão, viện cô nhi của chín tôn giáo ở Singapore. Lúc đón năm mới họ rất buồn, rất đau khổ, tôi nói chúng ta qua năm mới vui vẻ, đều mời tất cả bọn họ tới cùng đón năm mới. Năm thứ hai, năm 2000, 8.000 người. Năm thứ ba đại khái cũng có bảy, tám ngàn người. Tôi từng làm ba lần. Sau đó tôi di dân qua Úc, tới Úc thì chúng tôi tổ chức quy mô nhỏ, mỗi tuần làm một lần vào thứ bảy. Cho dù là ai thì chúng tôi cũng đều hoan nghênh họ tới ăn cơm, hoàn toàn miễn phí, cúng dường đồ chay. Cho nên rất nhiều người dân địa phương, thứ bảy hàng tuần đều tới chỗ chúng tôi ăn cơm, chúng tôi giới thiệu Phật pháp cho họ. Đây là thế nào? Đa nguyên văn hóa. Chúng tôi hy vọng giữa tôn giáo với tôn giáo phải loại bỏ hiểu lầm, không được đối lập, mọi người đều có thể đoàn kết nhất trí, cùng nhau cống hiến cho xã hội an định và thế giới hòa bình. Tôi gọi đó là bữa tối ẩm cúng, gọi là Thiên Tăng Trai, gọi là Thủy Lục Đại Pháp Hội.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, kinh Di-đà nói nếu niệm Phật một ngày cho đến bảy ngày, liệu có phải là chỉ cho bảy ngày không ăn không uống, không đi vệ sinh, không ngủ, nhớ Phật niệm Phật không được phép ngừng nghỉ một phút giây nào không?

Đáp: Phật không phải là ý này, trong kinh không có cách nói này. Bảy ngày này, nhưng bảy ngày này đích thực là bảy ngày bảy đêm, thực sự là bảy ngày bảy đêm niệm Phật không gián đoạn. Nhưng khi niệm mệt thì có thể nghỉ ngơi, nghỉ ngơi xong rồi mau chóng vào niệm Phật đường tiếp tục niệm, đây chính là như pháp. Không phải là nói ngay cả đi vệ sinh cũng không được đi, trong kinh Phật không có cách nói này.

Hỏi: Đệ tử niệm Phật trong thời gian dài, đại khái khoảng một tiếng đồng hồ thì cảm thấy rất mệt, rất uể oải, không biết là do phương pháp lấy hơi niệm Phật không đúng, hay là nguyên nhân nghiệp chướng?

Đáp: Sơ học Phật đều gặp tình trạng này, chỉ cần bạn đột phá được nút thắt này thì sẽ không còn vậy nữa. Cho nên công phu niệm Phật đắc lực thì phải đả Phật tất. Bảy ngày, thông thường là vào ngày thứ năm, khi vào ngày thứ năm thì bạn sẽ không muốn ngủ, cũng không muốn ăn gì nữa, tinh thần rất sáng khoái. Hai ngày đầu tiên rất đau khổ, cũng tức là bạn từ một thói quen này sửa thành một thói quen khác,

có chút không thích hợp, đều cần phải ba ngày mới miễn cưỡng, ngày thứ tư sẽ bình thường, ngày thứ năm là bình thường nhất. Từ đó về sau, bạn càng niệm càng tự tại. Nếu như Phật thất, có hai thất liên tục, ba thất liên tục, cho nên có rất nhiều. Giống như ở Úc, chỗ chúng tôi là 10 thất liên tục, tức là 70 ngày, cho nên sau khi đột phá được tuần đầu tiên, sau này sẽ vô cùng tự tại, bạn niệm rất thoải mái, pháp hỷ sung mãn, tinh thần sung mãn, thời gian ngủ rất ít, một ngày hai ba tiếng đồng hồ là đủ.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, họ nói: đệ tử ở nhà mua hạt kê về cúng dường cho gà con ở ngoài sân. Cha mẹ nhìn thấy sanh phiền não, nói đệ tử đang tạo nghiệp ác, bởi vì đem lương thực tốt như vậy rải lung tung rất đáng tiếc, không biết làm như vậy là thiện hay là ác?

Đáp: Đây không phải là ác, nhưng người bình thường cảm thấy là vậy, khi bạn cho chim ăn những thứ mà người bình thường đều không được ăn thì đương nhiên con người sẽ sanh tâm đố kỵ. Cho chim ăn, nó có thức ăn của chim, những thứ này ở nước ngoài rất nhiều. Chim ở nước ngoài rất nhiều, hầu như đều do con người nuôi dưỡng, cũng không có lòng chim. Chúng tôi ở trên núi của Úc, chim chóc rất nhiều, chúng tôi cúng dường thức ăn cho chúng, thực sự là cả ngày từ sáng đến tối đều không gián đoạn. Sau khi nhóm này tới ăn, bay đi rồi thì nhóm thứ hai lại tới. Cho nên rất nhiều người cho rằng chim này là nhà bạn nuôi phải không? Cũng có thể nói là trong nhà nuôi, bạn vừa vẫy tay thì chúng tới liền. Tuyệt đối không phải là nuôi nhốt trong lồng, mà là chúng sống trong môi trường tự nhiên, chúng muốn ăn thì chúng sẽ tới, cho nên ở nước ngoài gần như mỗi nhà đều nuôi chim.

Hỏi: Tiếp theo cũng là câu hỏi của đồng tu Trung Quốc. Đệ tử dựa theo kinh Tây Tạng Độ Vong, trợ niệm và khai thị để cứu độ thân trung ấm, không biết liệu có như lý như pháp không?

Đáp: Làm theo kinh điển cũng là như lý như pháp. Quan trọng nhất là tâm địa phải thanh tịnh, phải thành tâm thì sẽ có cảm ứng, thành ất linh.

Hỏi: Kinh Độ Vong miêu tả ánh sáng Phật là ánh sáng mãnh liệt chói mắt. Mà lão pháp sư trong buổi giảng lại nói ánh sáng Phật là nhu hòa, tiếp xúc được rất thoải mái có đúng không?

Đáp: Điều này không sai, ánh sáng mãnh liệt chói mắt không phải là ánh sáng Phật, ánh sáng Phật nhu hòa. Từ trường của Phật sẽ làm cho bạn cảm thấy rất thoải mái, từ trường của ma thì bạn sẽ cảm thấy rất căng thẳng. Ánh sáng mãnh liệt là ánh

sáng của ma, không phải ánh sáng của Phật. Tôi tin rằng trong Đại thừa giáo nói có đạo lý, đặc biệt là trong kinh Lăng-nghiêm nói 50 loại âm ma, phân biệt rất rõ ràng giữa Phật và ma. Người bình thường chúng ta nếu không biết sự thật này, thường sẽ coi ma thành Phật, họ cũng có thân kim sắc, cũng có ánh sáng màu vàng kim, bạn đối với họ sẽ có sợ hãi, bạn vừa kính trọng vừa sợ hãi họ. Nhưng đối với Phật Bồ-tát không có, Phật Bồ-tát là một mảng từ bi. Bạn tôn trọng các ngài, dưới ánh sáng Phật bạn sẽ không có cảm giác sợ hãi, không có cảm giác không an toàn, không có cảm xúc này.

Hỏi: Thân trung âm, bảy thất là bắt đầu tính từ lúc nào? Kinh Độ Vong nói nên bắt đầu tính từ ngày thứ ba sau khi người ấy qua đời, cũng có nói bắt đầu tính từ ngay ngày mà người ấy qua đời?

Đáp: Trong Phật giáo Trung Quốc, thông thường mà nói đều là vào ngay ngày mà người mất tắt thở, từ ngày này bắt đầu tính bảy thất.

Hỏi: Dưới đây là khai thị cho người mất mà chúng con căn cứ theo kinh Độ Vong: “Khi bạn nhìn thấy ánh sáng mãnh liệt chói mắt thì phải dừng cảm tiến vào ngay lập tức, đó là ánh sáng Phật mà A-di-đà Phật tới tiếp dẫn bạn. Khi bạn nhìn thấy ánh sáng nhu hòa và âm đạm, nhất định không được tiến vào, đó là ánh sáng của ba đường ác”.

Đáp: Ánh sáng của ba đường ác không nhu hòa, còn âm đạm là thật, nó âm đạm không mãnh liệt. Nhưng ánh sáng của Phật Bồ-tát là rất mạnh, rất nhu hòa, nhất định phải biết điều này. Nhưng chúng ta tu hành dựa theo bộ kinh nào thì phải dựa vào lý luận và phương pháp của kinh đó. Nếu bạn tu theo kinh Tây Tạng Độ Vong thì hoàn toàn dựa theo nghi quỹ của nó, phải thỉnh thượng sư chỉ dạy bạn. Lý luận và phương pháp mà Hiền và Mật căn cứ theo không giống nhau, không được trộn lẫn vào nhau. Giống như chúng ta cầu học, một người thầy này dạy, bạn không thể theo người thầy thứ hai. Mỗi một người thầy có phương pháp dạy học của họ, có dòng suy nghĩ của họ, không hề giống nhau. Cho nên, bạn đồng thời đi theo hai người thầy thì bạn sẽ loạn, sẽ rất khó thành tựu. Những điều thầy dạy không đồng nhất, nhất định phải hiểu điều này. Phật mở nhiều pháp môn như vậy chính là để bạn tự mình chọn lựa, sau khi chọn lựa thì thâm nhập một môn, huân tu lâu dài, vậy bạn mới có thể đạt được thọ dụng. Cầu học cũng như vậy, Trung Quốc từ xưa đến nay coi trọng sư thừa, sư thừa tức là theo một người thầy học, người thầy này nhất định chịu trách nhiệm đối với bạn, giúp đỡ bạn thành tựu. Bạn đồng thời theo ba người thầy, bốn

người thầy, giống như phương pháp dạy học hiện nay trong trường học, vậy thì rất khó, bạn rất vất vả.

Cho nên sau khi chúng ta hiểu được đạo lý này, lúc còn trẻ khi tôi ở Đài Loan có rất nhiều Phật học viện mời tôi đi dạy học, tôi không đi, nguyên nhân là gì? Quá nhiều thầy dạy, vậy thì rất khó có được thọ dụng. Tôi tự mình cầu học, là một vị thầy dạy. Tôi học triết học, một mình tiên sinh Phương Đông Mỹ; học Phật pháp, đại sư Chương Gia, ban đầu là lão nhân gia ngài, ba năm sau thầy qua đời, tôi mới tìm người thầy thứ hai là thầy Lý, theo thầy mười năm. Cho nên nhất định là một vị thầy chỉ dạy, một phương hướng, một con đường thì bạn sẽ không có vọng tưởng, như vậy dễ thành tựu. Bản thân không có thành tựu, đáng sợ nhất là giống như rất nhiều tín chúng hiện nay, thích chạy đến chùa, thích thân cận rất nhiều pháp sư, quy y khắp nơi, cho rằng bản thân rất giỏi, trên thực tế thì không biết gì cả. Nhưng lời này chúng ta không thể nói, nói ra sẽ đắc tội người khác. Cho nên rất khó nói, hiện tại không được nói lời thật, phải nói lời giả. Đây là quan trọng hơn bất kỳ điều gì, một vị thầy dạy ra, tâm của họ chuyên, cho nên họ giới định tuệ, tâm của họ là định, định thì khai tuệ, khai mở trí tuệ. Trong tâm của bạn tạp loạn, làm sao mà khai mở trí tuệ? Chúng ta cũng chỉ có thể nói giảng kinh, trong kinh điển dạy như vậy, chúng ta nói như vậy, xem thử người nghe các bạn có thể lĩnh ngộ không? Không thể lĩnh ngộ, vẫn đi khắp nơi phan duyên, đó là chuyện của họ. Điều này quan hệ rất lớn.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo là, tự tánh là gì? Thần thức là gì? Tự tánh và thần thức có quan hệ gì? Có gì khác nhau?

Đáp: Khi không có mê hoặc gọi là tự tánh, lúc mê rồi thì gọi là thần thức, chỗ khác nhau của chúng là ở đây. Thực ra, thần thức và tự tánh là một, không phải hai, một là trạng thái đang giác ngộ, một là trạng thái đang mê hoặc, người Trung Quốc chúng ta gọi nó là linh hồn, đây là thế tục gọi như vậy. Thực sau sau khi họ mê rồi thì điều gì họ cũng không linh. Họ linh thì tại sao họ lại đi làm chuyện xấu? Linh thì tại sao họ lại chạy tới ba đường ác? Là bởi vì họ không linh, điên đảo mê hoặc. Cho nên Không tử nói rất hay, trong Kinh Dịch - Hệ Từ, Không tử nói, ngài gọi là du hồn chứ không gọi là linh hồn, cách nói này rất có đạo lý, rất đúng đắn. Không tử mặc dù rất ít nói điều này, từ Hệ Từ Đại Truyền mà ngài viết, không phải là ngài không biết, ngài biết chuyện này, nhưng lý này quá sâu, người bình thường rất khó nghe hiểu, cho nên ngài ít giảng.

Phật giảng rất nhiều, Phật ở môi trường Ấn Độ này, Phật hiện thể là lúc tôn giáo Ấn Độ phát triển nhất, rất nhiều tôn giáo đều tu thiền định. Công phu thiền định đạt đến mức họ đều nhìn thấy được lục đạo luân hồi, cho nên Phật giảng nhiều. Môi trường Trung Quốc và Ấn Độ hoàn toàn không giống nhau, người Trung Quốc học, là rất vui vẻ đi học, nhưng không có công phu định lực, không thể đột phá, nói theo lời hiện nay tức là chiều không gian. Còn người Ấn Độ, những tôn giáo đó rất dễ dàng đột phá, cho nên đối với chuyện này Phật giảng rất rõ ràng.

Đây chính là thần thức và tự tánh, thể là một, nhưng trạng thái hiện ra không phải là một. Tự tánh là không tịch, không có hình tướng. Thần thức có hình tướng, nhưng mắt trần của chúng ta không thấy được, nó không phải là không có hình tướng. Phật nói với chúng ta, trời Vô Sắc giới cao nhất trong tam giới, trời Vô Sắc giới có hình tướng không? Vẫn có hình tướng. Người trời Vô Sắc giới, tức là trời Sắc giới cũng không nhìn thấy họ, nhưng Phật có thể nhìn thấy họ. Loại sắc này, trong nhà Phật gọi là “vô biểu sắc”, biểu là biểu thị, họ không có biểu thị. Giả như chúng ta lấy ví dụ, mỗi người chúng ta đều nằm mơ, trong mơ có hình tướng không? Trong mơ có hình tướng. Hình tướng trong mơ, bạn đang nằm mơ, ở bên cạnh bạn có một người đang ngủ, tại sao họ không nhìn thấy được? Bạn liền hiểu được sắc tướng mà thần thức hiện ra chính là thuộc về loại này. Nhưng tự tánh, tự tánh thực sự không có tướng, đích thực không có tướng. Tự tánh năng hiện, sau khi biến hiện ra bạn mới có thể quan sát được; không biến hiện ra thì bạn không phát giác được. Dùng lời của nhà khoa học hiện nay nói thì tự tánh chính là trường, lúc năng lượng loãng; hiện tướng là năng lượng tập trung, nó sẽ biến thành vật chất, biến thành hình tướng, giữa đôi bên là loại quan hệ này, chúng ta cũng phải nhận thức rõ ràng.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, nghe nói nơi nào đó có tai nạn, cần nên duy thì tâm thái thế nào? Là cho rằng không liên quan đến mình, là nghiệp nhân quả báo của chúng sanh hay là tự mình phản tỉnh, chưa cố gắng hết lòng tu hành, chưa mang tới phước báo cho chúng sanh?

Đáp: Đều phải có hai loại tư duy này. Tai nạn đích thực là nghiệp cảm, đích thực là nghiệp lực chiêu cảm. Đặc biệt là trong thí nghiệm nước của tiến sĩ Emoto Masaru, chúng ta có được chứng cứ khoa học xác thực, tâm của mọi người bất thiện, ý niệm bất thiện, lời nói hành vi bất thiện sẽ chiêu cảm như vậy. Nhưng bản thân chúng ta phải biết, trong Đại thừa giáo nói, trong cộng nghiệp có biệt nghiệp. Nghiệp mà đại chúng tạo, nếu như chúng ta có nghiệp thiện đặc biệt, trong tai nạn này tôi có

thể tránh khỏi, cho nên có biệt nghiệp, cộng nghiệp có biệt nghiệp. Biệt nghiệp của cá nhân chúng ta nếu tu rất tốt, tu rất có công phu, rất đặc lực, cũng có thể giúp đỡ cộng nghiệp của chúng sanh, có thể hóa giải một ít cộng nghiệp của họ. Ví dụ chúng ta nhìn con sóng này, cộng nghiệp của chúng sanh là nghiệp ác, sóng to gió lớn; người học Phật chúng ta học đều là nghiệp thiện, thuần thiện, thì là sóng yên gió lặng. Một khi hai điều này tiếp xúc với nhau, chúng ta cũng sẽ nổi sóng, con sóng đó sẽ giảm bớt, là đạo lý như vậy. Cho nên nghiệp ác này của chúng sanh, tai nạn lớn sẽ biến thành tai nạn nhỏ; chúng ta không có tai nạn cũng sẽ chịu một chút tai nạn, là ý nghĩa này. Đây gọi là thay chúng sanh khổ, thay chúng sanh chịu khổ, chính là ý nghĩa này.

Bạn từ trong hiện tượng này có thể lĩnh hội được, cho nên người tu hành chúng ta càng nhiều càng tốt. Ví dụ như Hồng Kông có nhiều người tạo nghiệp ác như vậy, nơi này của chúng ta có mấy trăm người đang tu nghiệp thiện ở đây, có thể đánh vào sóng lớn để nó giảm bớt đi, đây là không thể tiêu trừ nó, mà là làm suy yếu tai nạn của nó, rút ngắn thời gian của tai nạn, đây là có thể làm được. Điều này về mặt lý luận thì bạn có thể nghĩ thông được. Vẫn là phải nghiêm túc làm. Họ là không biết, mê hoặc, nếu họ biết thì họ sẽ không tạo ác. Đặc biệt là sát nghiệp này quá nặng, bạn xem mỗi một con chó đều là cửa hàng hải sản, vậy thì thực sự nguy rồi. Cho nên, chúng ta ở nơi này rất hết lòng cố gắng tiêu tai tránh nạn thay cho họ, nhưng họ không hề cảm kích chúng ta, còn mắng chúng ta ngu si.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, lúc hành lễ xá chào, hai đầu ngón trỏ áp đều vào nhau rồi đưa lên chạm vào giữa hai đầu lông mày là có ý nghĩa gì?

Đáp: Đây là nói sau khi xá chào, hai tay kết ấn. Thủ ấn của nhà Phật chính là ngôn ngữ ký hiệu tay mà hiện nay nói tới, đây là từ xưa truyền lại, chạm vào đầu lông mày này, bạn muốn hỏi đây là có ý nghĩa gì? Ý nghĩa này đại khái hiện nay cũng thất truyền rồi, hình thức vẫn còn. Trước đây chúng tôi, vào năm nào nhỉ? Ba mươi năm trước, 1977 tôi giảng kinh Lăng-nghiêm ở đây, pháp sư Diễn Bồi, có mấy người đều là lão pháp sư ngồi cùng nhau thảo luận vấn đề này, rốt cuộc là ý nghĩa gì? Mọi người đều không nói ra được. Nếu có thể thì nên đi khảo chứng, tại sao vậy? Thủ ấn, đây là Mật tông coi trọng nhất. Chúng ta đối với chuyện này đã lơ là rồi, chắc là có thể tìm hiểu được. Thông thường chúng ta chấp tay là biểu thị nhất tâm, mười ngón tay là tán loạn, hợp tâm tán loạn lại thành một, biểu thị ý nghĩa này. Cho nên, tay nhất định phải khép sát lại, không thể có khoảng trống, khoảng trống là

không như pháp, nhất định phải khép thật khít mới đúng. Có người nói trong khoảng trống này vẫn có thể chứa thứ gì đó, vậy thì bạn xen tạp rồi, nhất định phải sạch sẽ.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, trước đây con không hiểu Phật pháp, không hiểu nhân quả, cảm thấy thân tâm rất tự tại. Hiện tại làm việc ở đạo tràng, mỗi ngày nghe sư phụ giảng kinh, hiểu được nhân quả và Phật pháp, ngược lại mang đến rất nhiều phiền não, tâm không thanh tịnh, xin hỏi đây là đạo lý gì?

Đáp: Đây không phải là tâm không thanh tịnh, tâm của bạn vốn không thanh tịnh. Bởi vì trước đây bạn không tin nhân quả, bạn cũng không sợ hãi, tức là mơ mơ hồ hồ, mê hoặc; hiện tại biết được, thường cảm thấy có lo sợ, có sợ hãi, đạo lý là ở chỗ này.

Hỏi: Con từng mấy lần nghĩ đến rời khỏi đạo tràng, nhưng con trẻ học tập ở đây cho nên vẫn ở lại. Con lo lắng con cái học tập ở trong môi trường này, sau này muốn xuất gia thì phải làm thế nào?

Đáp: Xuất gia là chuyện tốt, không phải là chuyện xấu. Nếu chúng thực sự muốn xuất gia thì bạn có phước rồi. Ngạn ngữ của Trung Quốc chúng ta nói “một người con thành Phật, tổ tiên chín đời sanh thiên”, vậy thì phước báo của gia đình bạn rất lớn! Nhưng môi trường đích thực rất quan trọng, nếu thực sự có đạo tràng có tu có học, vậy thì được. Nếu đạo tràng đó không như pháp, vậy thì rất khó. Đặc biệt là trẻ nhỏ, đối với sự tiêm nhiễm của môi trường, năng lực tiếp nhận của chúng vô cùng mạnh, việc này phải nên nghiêm túc. Giáo dục con trẻ từ nhỏ quan trọng hơn bất kỳ điều gì.

Hỏi: Con làm nghĩa công ở đạo tràng, nhưng thường có người hủy báng, nhục mạ con, khiến cho đại chúng trong đạo tràng không thích con, xin hỏi họ làm như vậy có được coi là phá hòa hợp tăng không?

Đáp: Không coi là phá hòa hợp tăng, bởi vì trong đạo tràng này không có hòa hợp tăng thì họ làm sao phá được? Đạo tràng này thực sự có hòa hợp tăng thì họ sẽ phạm tội. Nhưng mà phải biết được, mặc dù không phạm phá hòa hợp tăng, có thể phạm tội tương đương với phá hòa hợp tăng. Các bạn nghĩ xem tội tương đương như vậy là gì? Phá hoại hình tượng Phật pháp. Phật pháp là thanh tịnh bình đẳng, là hòa hợp, lục hòa kính là hòa hợp, ai cũng đều nên tu lục hòa kính. Nếu như phá hoại lục hòa kính, ở trong đạo tràng này, hằng ngày hủy báng người khác, nhục mạ người khác, bắt nạt người khác, thứ nhất là không cung kính với tam bảo, ở trước mặt tam

bảo nhục mạ những người tu hành. Cho dù không phải người tu hành, họ mới tới nơi này tiếp nhận Phật pháp, vừa nhìn thấy Phật giáo là như vậy, quay đầu bỏ đi. Sau đó họ hủy báng, nhất định đừng tới chỗ Phật giáo, trong Phật giáo đều là ức hiếp người khác. Vậy thì tội này của bạn nặng rồi, tội này là tương đương với tội phá hòa hợp tăng.

Cho nên vừa tiến vào cửa Phật, đầu tiên là nghĩ tới lục hòa kính. Chúng tôi nhấn mạnh học Đệ Tử Quy, trong Đệ Tử Quy, đối với điều giới luật này giảng rất rõ ràng, cho dù là nhìn thấy người khác thực sự có lỗi lầm cũng không được nói. Nói lỗi người tức là ác, nói việc thiện tức là thiện, nhất định phải hiểu đạo lý này. Chúng ta có thể ỷ ác dương thiện thì điều này có sự giúp đỡ rất lớn đối với sự hài hòa của xã hội. Để người khác, người làm ác họ sẽ phản tỉnh, bạn xem tôi làm bao nhiêu việc xấu, người khác đều tha thứ cho tôi; mới làm chút việc thiện, họ đều khen ngợi tôi. Lương tâm con người sẽ phát hiện, quay đầu là bờ, vậy thì bạn thực sự giúp đỡ người khác. Giúp đỡ người khác, giúp đỡ một người ác trở thành người tốt thì bạn đã giúp đỡ cho sự an định hòa bình của cả xã hội, công đức này rất lớn. Cho nên, nhất định phải nghiêm túc học tập Đệ Tử Quy. Nghiêm túc học tập Thập Thiện Nghiệp Đạo thì lục hòa kính này không hề khó chút nào, tự nhiên sẽ làm được.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Hồng Kông. Câu hỏi đầu tiên, con rất mong muốn ở nhà nghiêm túc học tập Đệ Tử Quy, nghe đĩa giảng của thầy Thái, nhưng cũng rất thích đến đạo tràng làm nghĩa công, xin hỏi như vậy có làm trái với phương pháp học tập thâm nhập một môn không?

Đáp: Sẽ không, bạn học tập Đệ Tử Quy, phương pháp học tập thế nào? Mỗi ngày đọc thật thuộc nó, đọc thuộc lòng, nói tới mức hoa trời rơi lá thì có được tính là học tập không? Không được tính, nhất định phải thực hành. Bạn tới đạo tràng làm nghĩa công thì thực hành Đệ Tử Quy ở nơi này. Bạn thực hành chính là tự hành hóa tha. Bản thân bạn làm được, làm cho người khác thấy, gọi là “học làm thầy người, hành làm mô phạm cho đời”, tự nhiên bạn sẽ cảm hóa rất nhiều người. Vậy thì bạn thực hành Đệ Tử Quy này rồi, bạn thực sự học được rồi. Cho nên, những gì chúng ta học được nhất định phải làm được. Học mà không làm được thì cũng như chưa học. Làm ở chỗ nào? Làm trong gia đình, để người nhà của bạn thấy được sau khi bạn học được những thứ này, hoàn toàn biến thành người khác, không giống trước, người trong nhà sẽ cảm thấy kinh ngạc, sẽ cảm thấy hoan hỷ. Dần dần người trong nhà đều học tập theo bạn, vậy thì bạn sẽ cảm hóa cả nhà. Cả nhà bị cảm hóa, nhất định sẽ cảm

hóa hàng xóm của bạn, đây gọi là học tập thực sự. Tới đạo tràng cảm hóa toàn bộ đạo tràng, phải hiểu được điều này, đây là phương pháp học tập thực sự.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, thần thức bất diệt liệu có phải chính là tự tánh mà Phật pháp nói tới không?

Đáp: Không sai, vừa nãy đã nói với các bạn, thần thức chính là tự tánh, trạng huống lúc tự tánh đang mê gọi là thần thức. Tự tánh bất sanh bất diệt, đương nhiên thần thức bất sanh bất diệt, đây là đạo lý tất nhiên. Làm sao thể chuyển mê hoặc thành giác ngộ thì gọi là thành Phật, lúc đó thì thần thức gọi là Phật tánh. Cho nên Phật tánh là trạng thái giác ngộ của tự tánh, tức là trạng thái giác, thần thức là trạng thái mê, điều này cũng phải hiểu rõ.

Hỏi: Thần thức liệu có phân nam nữ không?

Đáp: Các bạn tự mình nghĩ thử xem, các bạn nghĩ thử xem thần thức có phân nam nữ không? Nếu như có phân nam nữ, vậy thì đàn ông vĩnh viễn là đàn ông, phụ nữ vĩnh viễn là phụ nữ, phụ nữ đầu thai sẽ không biến thành đàn ông, đàn ông sẽ không biến thành phụ nữ. Chúng ta biết được trong lục đạo luân hồi, rất nhiều đàn ông đời sau biến thành phụ nữ, phụ nữ biến thành đàn ông, rất nhiều. Cho nên nhìn từ chỗ này thì nó không có sự phân biệt này.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, người lui tới đạo tràng rất nhiều, thường không tránh khỏi đúng sai ta người, có lúc mặc dù vô tâm nhưng lại dễ tạo thành hiểu lầm. Ví dụ bình luận đạo tràng có như pháp hay không? Thảo luận vấn đề nhân sự, không hay không biết lại phá hoại sự hòa hợp của đại chúng, sự đoàn kết của đạo tràng.

Đáp: Chuyện này thường có, bạn đi khắp thế giới, tới nơi nào cũng có thể nhìn thấy. Đây là thế nào? Đây chính là hiện tượng Phật pháp suy tàn. Hiện tại không chỉ Phật pháp suy tàn, bạn tỉ mỉ quan sát, mỗi tôn giáo trên toàn thế giới đều đang xuống dốc, đều đang tuột xuống dưới. Ông Daisaku Ikeda của Nhật Bản đã nói rất thẳng thắn, ông nói tốc độ suy tàn của Phật giáo Nhật Bản còn suy tàn nhanh hơn tốc độ suy tàn của Kitô giáo châu Âu. Ông nói Phật giáo Nhật Bản chỉ có hình thức, chỉ có hình thức chùa chiền, còn giữ lại một chút nghi quỹ, nhưng thứ khác, tinh thần của Phật giáo gần như đều không còn, điều này rất đáng để mọi người cảnh giác.

Tôi đã nhìn thấy hiện tượng như vậy ở Nhật Bản, lần đầu tiên tôi tới thăm Nhật Bản, 30 năm trước, lúc đó vẫn còn chút dáng vẻ. Mấy năm nay khi tới viếng thăm, không còn nhìn thấy dáng vẻ của 30 năm trước nữa. Cho nên tôi và lãnh tụ Phật giáo

của họ, là tiên sinh Mizutani Kōshō có thảo luận rằng, tôi nói phải nhanh chóng đề cao học tập Phật giáo, học tập giáo nghĩa kinh điển. Nếu không bắt đầu làm từ chỗ này, tôi nói qua 30 năm sau, Phật giáo của Nhật Bản không còn nữa, thay thế vào đó là Kitô giáo. Mấy năm này khi tôi viếng thăm Nhật Bản, tôi cảm thấy trong Kitô giáo có nhân tài, đích thực là có tài hùng biện.

Chúng tôi có tổ chức một cuộc phỏng vấn với họ ở đài truyền hình Nhật Bản, họ tới hỏi tôi, phát sóng 50 phút, hỏi tôi mười mấy vấn đề, tôi giải đáp từng vấn đề một cho họ. Giải đáp đến sau cùng, họ đưa ra một câu hỏi. Họ nói: thưa pháp sư, tâm lượng của Kitô giáo chúng tôi rất nhỏ hẹp, phải nên làm thế nào? Đưa ra vấn đề này hỏi tôi. Lúc đó tôi nói với họ: phương pháp giải quyết ở trong kinh điển của bạn. Họ nói là đoạn nào? Tôi nói kinh điển của các bạn có câu “chúa thương yêu người đời” không? Họ nói có, tôi nói có câu “thần thương yêu người đời” không? Có. Vậy chẳng phải được rồi sao! Tôi nói bạn phải hiểu rằng chúa thương yêu tôi, không thương yêu bạn. Họ cảm thấy rất kinh ngạc, tại sao chúa lại thương yêu thầy, không thương yêu tôi? Tôi nói tôi là người đời, chúa đâu có nói thương yêu tín đồ Kitô, ngài nói là thương yêu người đời. Tôi nói tôi là người đời, tôi thương yêu chúa, tôi cũng thương yêu người đời, tôi và chúa là chí đồng đạo hợp, chúa tại sao lại không thương yêu tôi cho được? Tại sao không thương yêu bạn? Bạn thương yêu chúa, nhưng không yêu người đời, bạn làm ngược lại với chúa thì làm sao chúa thương yêu bạn được?

Sau này tôi và vị mục sư này trở thành bạn tốt, tôi tới Nhật Bản gọi điện thoại thì ông sẽ tới, mục sư Thạch Tĩnh, ông là giáo sư đại học, cho nên cũng rất khá, rất hiểu đạo lý. Sau đó tôi nói với ông, “chúa thương yêu người đời” là rất trừu tượng, cách thương yêu của chúa như thế nào? Chúa thương yêu người đời như thế nào? Giống như nhân viên thân chức các bạn, các bạn là tín đồ của chúa, phải đem tình thương yêu của chúa từ bản thân mình phát dương quang đại đi thương yêu người đời, vậy thì đúng rồi. Bằng không mà nói thì câu nói này chỉ là nói suông. Cũng giống như trong Phật giáo, Phật Bồ-tát đại từ đại bi cũng là trừu tượng. Phật Bồ-tát đại từ đại bi, từ bi ở chỗ nào? Đó là cần người truyền giáo trong Phật giáo, tín đồ Phật giáo, phải đem đại từ đại bi từ bản thân mình phát dương quang đại đối với hết thảy chúng sanh, vậy là đúng. Tôi nói xong, ông khâm phục. Tôi nói như vậy thì tâm lượng sẽ mở rộng. Bạn có thể thương yêu người đời thì sẽ mở rộng, bạn chỉ thương yêu chúa mà không thương yêu người đời, tâm lượng của bạn vĩnh viễn nhỏ như vậy, vậy thì sai rồi.

Cho nên vấn đề này, bạn phải mở rộng sự đại từ đại bi của Phật Bồ-tát, không được phê bình đúng sai ta người của người khác. Nói chuyện, lời nói phải thật cẩn thận, gọi là “người nói vô tình, người nghe hữu ý” thì sẽ sanh ra hiểu lầm. Cho nên Không tử dạy học, ngôn ngữ đặt ở vị trí thứ hai, vô cùng coi trọng, thứ nhất là đức hạnh, thứ hai là ngôn ngữ. Một câu nói sai rồi thì sẽ kết oán thù với người khác, nhiều đời nhiều kiếp đều không thể hóa giải, bạn nói phiền phức hay không! Cho nên nhà Phật nghiêm cấm hí luận, hí luận tức là nói đùa mà hiện nay chúng ta nói tới. Phật Bồ-tát tiếp xúc với bất kỳ người nào, trước giờ chưa từng nói đùa, nhất định phải hiểu điều này. Đây là chúng ta nói một chuyện rất nhỏ, tại sao Phật Bồ-tát lại coi trọng như vậy? Nó có nguyên nhân. Cho nên hết thấy, đặc biệt là trong xã hội hiện nay phải thường nghĩ đến hòa hợp, đối xử bình đẳng, chung sống hòa hợp, phải bắt đầu làm từ bản thân chúng ta. Họ không hòa với tôi, tôi hòa với họ, như vậy mới có thể hòa hợp được. Họ không hòa với tôi, tôi cũng không hòa với họ, vĩnh viễn cũng không có cách nào, vĩnh viễn ở trong trạng thái đối lập, vậy thì sai rồi.

Hỏi: Tiếp theo có hai câu hỏi nhỏ, xin hỏi sẽ sanh ra quả báo thế nào?

Đáp: Tôi vừa nói qua rồi, quả báo là sẽ sanh ra hiểu lầm, do hiểu lầm mà sanh ra mâu thuẫn, sanh ra đối lập, tới sau cùng sẽ sanh ra đối kháng, phiền phức này rất lớn, nhất định phải cảnh giác được điều này.

Hỏi: Làm sao để tránh khỏi?

Đáp: Bạn tuân theo khẩu nghiệp của Phật, “không nói dối, không nói ly gián, không nói thêu dệt, không nói thô ác” trong Thập Thiện Nghiệp Đạo, vậy bạn sẽ tránh khỏi, sẽ không phát sinh chuyện này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xin hỏi nếu dùng lửa thiêu động vật nhỏ, tương lai liệu có thọ báo ứng bị lửa thiêu không?

Đáp: Đây là thật, thực sự nếu bạn dùng lửa thiêu chúng, tương lai bạn ở trong địa ngục cũng bị lửa thiêu. Thậm chí là tôi thấy hình như có một người, gần đây có một bài báo về một nhà ngoại cảm bị dựa thân, họ đọa trong địa ngục chịu đau khổ do lửa thiêu này. Họ nói nguyên nhân là gì? Lúc họ còn sống thích ăn thịt nướng chúng sanh, thích ăn đồ nướng, hiện tại ở trong địa ngục, hằng ngày bị những tiểu quỷ này thiêu đốt. Bắt họ nằm trên giường sắt, phía dưới đốt lửa, cũng giống như nung tấm sắt vậy, đại khái là như vậy. Họ phải thọ tội này, rất khổ, rất khổ, tiết lộ tin tức này. Cho nên, nếu bạn dùng nước đim chết chúng, tương lai bạn cũng bị đim

nước, thực sự là “một miếng cơm, một ngụm nước, không gì không định trước”, nhất định phải cẩn thận, không được tổn hại, chúng sanh nhỏ hơn đi chẳng nữa cũng không được, đều có quả báo.

Hỏi: Thứ sáu, lúc niệm Phật mà phân biệt xem phát âm có chuẩn hay không có phải là vọng tưởng không?

Đáp: Đúng vậy, là vọng tưởng. Âm chuẩn hay không cũng không sao, quan trọng nhất là tâm bạn phải chân thành, thành ắt linh. Không phải nói âm chuẩn thì linh, âm không chuẩn thì không linh, không phải vậy, thành ắt linh. Nếu như nói phát âm chuẩn, sợ rằng hiện tại không có người nào niệm Phật phát âm là chuẩn. Thích-ca Mâu-ni Phật cách chúng ta 3000 năm rồi, âm điệu của ngài vào thời đó niệm như thế nào, ai biết được? Truyền 3000 năm rồi, đều truyền không giống nhau, làm gì có khả năng chuẩn được? Cho nên niệm này, niệm Phật, niệm là niệm tâm, tâm hiện tại, trong tâm thực sự có Phật, đó gọi là niệm Phật. Ngoài miệng có Phật, trong tâm không có Phật, lời nói của người xưa rất thú vị, “miệng niệm Di-đà tâm tán loạn”, miệng niệm Di-đà, trong tâm không có, trong tâm vẫn là suy nghĩ lung tung, “hét bẻ cổ họng cũng uổng công”. Quan trọng nhất là trong tâm có, trong tâm đích thực thường niệm, nhớ đến Phật, hy vọng tôi có thể vãng sanh thế giới Cực Lạc, thân cận A-di-đà Phật, thường có ý niệm này. Buông xuống toàn bộ những thứ linh tinh trên thế gian này, bạn nghĩ đến thế gian này, ý niệm này chính là tâm luân hồi; học Phật cũng là nghiệp luân hồi, cũng không ra khỏi lục đạo luân hồi được. Chúng ta phải đổi đi ý niệm này, ý niệm hoàn toàn tương ứng với Phật, thế gian này tất cả đều buông xuống. Không nên đợi, đợi sau này lúc bạn sắp chết mới buông xuống, lúc đó chắc chắn không buông xuống được. Lúc nào buông xuống? Hiện tại liền buông xuống, không cần để ý tới thì tâm của bạn được thanh tịnh. Tâm thanh tịnh sanh trí tuệ, tâm thanh tịnh có sự giúp đỡ lớn nhất đối với thân thể khỏe mạnh, bạn sẽ không bị bệnh, bạn cũng sẽ không già yếu, cho nên tâm thanh tịnh quan trọng hơn bất kỳ điều gì.

Hỏi: Câu hỏi thứ tám, vợ chồng không đoạn chánh đâm thì liệu có thể vãng sanh hay không?

Đáp: Nếu không có tham ái thì sẽ vãng sanh, nếu vẫn có tham ái thì không thể vãng sanh, máu chót là ở chỗ này. Tại sao vậy? Có tham ái, bạn vẫn không muốn rời đi, vợ chồng này bạn vẫn chưa đoạn trừ được, vẫn còn lưu luyến, vậy thì thế nào?

Đời sau lại làm vợ chồng, bạn vẫn có thể vãng sanh sao? Bạn không thể vãng sanh, cho nên mấu chốt ở chỗ này. Nhất định phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, cô ấy nói nhà chồng cô ấy, chữ gia này là gia đình, gia trong từ gia đình, viết sai chữ. Nhà chồng con mở nhà hàng, sát nghiệp rất nặng. Nếu dùng số tiền lời kiếm được đi bố thí thì liệu có thể giảm nhẹ tội nghiệp của chúng con không?

Đáp: Đương nhiên, bạn có thể mang tiền kiếm được đi làm chuyện tốt thì có thể giảm nhẹ. Bạn phải thành tâm đi làm, không được vì kiếm tiền. Vì kiếm tiền thì nghiệp bạn tạo quá nặng. Bạn coi nhà hàng này, mặc dù là nhà hàng hải sản cũng coi đó làm đạo tràng. Khi những hải sản này tiến vào, hằng ngày bạn làm pháp hội siêu độ cho chúng, siêu độ những vong linh này, đây là chuyện tốt, nhà hàng chính là đạo tràng. Những người tới ăn những món này cũng để họ nghe Phật pháp, trong nhà hàng của bạn mở câu Phật hiệu, mặc dù họ tới, nghe kinh, họ “một phen lọt vào tai, vĩnh viễn thành hạt giống đạo”. Trong nhà hàng của bạn treo hình Phật Bồ-tát, để họ nhìn thấy Phật Bồ-tát, nghe được đều là A-di-đà Phật. Mặc dù ăn một bữa cơm, họ cũng có lỗi lầm, kết oán thù, vậy những chúng sanh này đều có thể siêu sanh cho chúng, để họ kết chút pháp duyên ở nơi này, để họ gieo chút hạt giống Phật, nhà hàng này của bạn là đạo tràng, không giống nhau.

Cho nên ý niệm vừa chuyển, những chuyện ác đều biến thành chuyện tốt, đều biến thành tiếp dẫn chúng sanh. Bạn lại giới thiệu ngắn gọn Phật pháp cho mọi người, để họ hiểu được, để họ giác ngộ. Trước tiên chưa khuyên họ đừng ăn thịt, nói không ăn thịt, họ sẽ bị dọa sợ mà không dám tới nữa. Trước tiên không nói chuyện này, các bạn ăn, vẫn ăn, hy vọng như thế nào? Ăn tam tịnh nhục, bạn tới chỗ chúng tôi ăn tam tịnh nhục, bạn không nhìn thấy giết, bạn không nghe thấy âm thanh giết, đây không phải là vì bạn mà giết. Tức là nói với họ, trong nhà không được mua đồ sống về nhà giết, vậy thì tội lỗi sẽ nặng. Tới nhà hàng không được đặt trước, nếu tôi đặt trước thì phải thế nào, đó là giết vì bạn, không được đặt trước. Cách nói như vậy mọi người đều có thể tiếp nhận, đây là chuyện tốt. Tôi tin rằng làm như vậy, chuyện kinh doanh của bạn nhất định sẽ rất tốt, tại sao vậy? Có Phật Bồ-tát gia trì, phương pháp Bồ-tát độ chúng sanh rất nhiều, bạn xem Thiện Tài đồng tử trong 53 lần tham bái, có dùng những phương pháp này độ chúng sanh. Bạn nhìn thấy họ bất thiện, thì bạn dụng tâm rất thiện, chuyên môn độ những người ác này, người ác có phương pháp ác để độ họ.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, con giới thiệu bạn bè tới đạo tràng học tập, họ cảm giác trong môi trường của Kitô giáo, rất dễ dàng cảm nhận được sự nhiệt tình, quan tâm và hữu nghị, rất có cảm giác thân thiết, nhưng đạo tràng Phật giáo ngược lại tương đối lạnh nhạt, xin sư phụ khai thị.

Đáp: Thực ra đạo tràng Phật giáo tuyệt đối không phải là lạnh nhạt, mà là thế nào? Tín đồ Phật giáo hiện tại không làm theo lời dạy của Phật, mỗi người vẫn còn tự tư tự lợi, vẫn còn cống cao ngã mạn, tự cho mình là đúng, nhìn thấy người mới tới, không thích để ý đến, đây là sai lầm. Cho nên sai lầm này không phải là Phật pháp, không phải là Phật giáo, là những tín chúng sống trong đạo tràng hiện nay sai rồi. Họ sai cũng không thể trách họ, vì họ chưa được học. Nếu họ thực sự học tập rồi thì sẽ không như vậy.

Phật không dạy bạn dùng thái độ lạnh nhạt đối xử với người khác. Thích-ca Mâu-ni Phật tiếp xúc đại chúng đều vô cùng hòa nhã, cho nên không có người nào không thích thân cận ngài. Nếu Thích-ca Mâu-ni Phật hằng ngày nghiêm mặt thì có tín đồ nào dám tiếp cận chứ? Làm gì có đạo lý này? Đại từ đại bi biểu hiện từ chỗ nào? Biểu hiện từ những chỗ này. Thế Tôn trước giờ chưa từng trách cứ người làm ác nào, đương nhiên trí tuệ của ngài cao, thần thông quảng đại, ngài nhìn người, chuyện nhiều đời nhiều kiếp trong quá khứ của bạn thì ngài đều nhìn thấy, cho nên ngài tiếp dẫn, độ hóa sẽ vô cùng phương tiện, ngài có thể khơi gợi thiện căn đời trước của bạn. Nghiệp ác mà bạn tạo tác, ngài có thể đối trị, tại sao vậy? Ngài biết được gốc rễ tạo tác nghiệp ác của bạn trong quá khứ, giống như trị bệnh vậy, ngài trị từ gốc rễ, như vậy thì dễ dàng. Chúng ta muốn học Phật, phải học sự từ bi của Phật, học sự phương tiện của Phật. Bạn xem thử Phật dạy chúng ta, dạy Bồ-tát, dạy đệ tử “tứ nhiếp pháp”, hiện tại chúng ta hoàn toàn quên mất rồi.

Tôi đoàn kết chín tôn giáo ở Singapore, Singapore có một vị bộ trưởng hỏi tôi, thầy dùng phương pháp gì mà có thể đoàn kết các tôn giáo này trở thành giống như anh chị em vậy? Tôi nói đây là trong kinh đức Phật dạy tôi, dạy bạn pháp nào? Tứ nhiếp pháp. Tứ nhiếp pháp nếu dùng lời hiện nay mà nói chính là pháp công quan, chính là cách giao thiệp, tức là phương pháp chung sống giữa người với người, vô cùng quan trọng. Bạn có thể dùng trong gia đình thì gia đình bạn hòa thuận; dùng cho vợ chồng thì trăm năm hòa thuận hạnh phúc. Làm sao lại xuất hiện vấn đề được? Bạn học rồi mà không biết dùng, người học Phật các bạn, ai biết dùng?

Điều đầu tiên trong tứ nhiếp pháp là “bố thí”, bố thí trong tứ nhiếp pháp là danh từ giống như bố thí trong lục độ nhưng không cùng một nghĩa. Lục độ là muốn độ chính mình thành Phật, cho nên bố thí của họ là đoạn trừ keo kiệt tham lam, mục đích là ở chỗ này. Ý nghĩa của bố thí trong tứ nhiếp pháp không phải là điều này, dùng lời hiện nay mà nói chính là mời khách nhiều, tặng quà nhiều. Bạn xem điều đầu tiên, bạn qua lại với người khác, bạn tặng quà nhiều cho họ một chút, thường tặng cho họ, không giống nhau! Cho nên tôi giải thích tứ nhiếp pháp, điều đầu tiên, qua lại với người khác, mời khách nhiều, tặng quà nhiều. Thứ hai là “ái ngữ”, ái ngữ chính là quan tâm, quan tâm chăm sóc thân thiết. Giảng chi tiết hơn Kitô giáo, giảng sâu hơn, rộng hơn, không có ai làm theo. “Lợi hành”, những gì mà tôi làm đối với người khác tuyệt đối là có lợi ích, tuyệt đối không có chút tổn hại nào.

Điều cuối cùng là “đồng sự”, đồng sự thì phải có công phu định lực, phải có trí tuệ. Không có công phu định lực, không có trí tuệ thì không thể học. Ví dụ nói, họ thích nhảy múa, bạn và họ làm chung một việc, cùng nhau đi nhảy múa; họ thích chơi mạt chược, bạn chơi cùng với họ, sự lợi hại đó, đó là thế nào? Nhảy múa, bạn nhảy tốt hơn họ, họ sẽ học theo bạn. Sao bạn lại nhảy tốt như vậy? Là Phật dạy tôi, dẫn dắt họ tới. Bạn chơi mạt chược thường thắng, bạn học được từ đâu vậy? Tôi học từ chỗ Thích-ca Mâu-ni Phật. Cho nên “trước dùng dục lôi kéo, sau khiến nhập trí Phật”, đó là phải có định lực. Không có định lực, được thôi, bạn cũng chạy theo họ, kết quả bị họ độ mất tiêu, bạn chịu thiệt lớn rồi. Cho nên điều đồng sự này, hiện tại tôi giảng đều không dám giảng điều này, điều này rất khó làm được, thực sự bạn sẽ bị họ kéo xuống nước. Hiện tại khi tôi giảng điều đồng sự này, chúng ta phải học Phật Bồ-tát, Phật Bồ-tát làm thế nào, chúng ta học các ngài làm như vậy thì chắc chắn sẽ không sai lầm.

Lợi hành là gì? Lợi hành chính là giới luật, chúng ta học Đệ Tử Quy, chúng ta học Thập Thiện Nghiệp, coi điều này làm tiêu chuẩn để tu sửa hết thảy hành vi bất thiện trong cuộc sống thường ngày của chúng ta. Bản thân chúng ta làm được, chúng ta ảnh hưởng họ, như vậy thì không có lỗi lầm. Cho nên ba điều đầu tiên là tuyệt đối không có vấn đề. Chúng tôi đoàn kết tôn giáo, tôi đoàn kết với các tôn giáo là ở phương diện lợi hành này, nhất định là không chỉ làm bạn ở ngoài mặt, vẫn phải có nền tảng lý luận, vậy thì tình hữu nghị bạn bè của bạn mới vững chắc được. Nền tảng lý luận đó là gì? Phải học kinh giáo của họ, kinh điển của họ, tôi phải nghiêm túc học tập, như vậy mới lôi kéo họ được. Tôi học tập những thứ của bạn, tôi hiểu những thứ

của bạn, bạn không hiểu của tôi, bạn qua lại với tôi thì bạn sẽ thua thiệt. Đây là bạn phải học của tôi, bạn không học của tôi, đương nhiên bạn không có cách nào sánh với tôi được.

Hơn nữa lúc tôi học tập, tôi nói với họ, thái độ tôi học tập rất nghiêm túc. Tôi tuyệt đối không phải là Phật giáo tốt, các bạn kém hơn một bậc, tôi không có ý nghĩ này, sẽ không coi các bạn thành ngoại đạo, ngoại giáo. Tôi nói tôi học Kitô giáo, tôi là tín đồ Kitô giáo kiên thành nhất, tôi còn kiên thành hơn bạn, cho nên tôi mới có thể học được những thứ của bạn. Tôi học kinh Koran, tôi còn kiên thành hơn tín đồ Hồi giáo, tôi thực sự học được những thứ của bạn. Tôi hiểu được kinh điển của bạn, tôi cũng có thể giảng, tôi giảng sẽ không thua các bạn. Cho nên Thích-ca Mâu-ni Phật là thầy của tôi, chúa Giê-su cũng là thầy của tôi, Muhammad cũng là thầy của tôi, trong cảm nhận của tôi thì thầy của tôi là bình đẳng, tôi đều là cung kính một cách chân thành. Tôi đều đạt được những thứ của bạn, những thứ của tôi thì các bạn hoàn toàn không biết. Đoàn kết tôn giáo mới cấm được rồi, bạn không làm từ chỗ này thì không cấm được. Họ nói thì bạn không hiểu, vậy thì không được, ngoài nghề, không thể được. Những gì bạn nói tôi đều hiểu; những gì tôi nói khiến bạn cũng phải gật đầu, bạn cũng không thể không phục được!

Trong kinh Thánh có hai đoạn khắp nơi đều có, bạn xem trong nhà thờ đều có “thần thương yêu người đời”, chúng ta thường đi ngoài đường đều nhìn thấy, nhưng họ vẫn thương yêu chúa Giê-su, họ không thương yêu người đời. Họ giảng những điều này, nhưng không giảng viên mãn bằng tôi, không giảng sâu sắc bằng tôi. Tôi giảng cho họ nghe, họ cũng gật đầu, cho nên đây là không thể không thâm nhập, tìm hiểu lẫn nhau thì gốc rễ sẽ cắm sâu, mới không thay đổi.

Cho nên chúng ta học Phật, tứ nhiếp pháp quan trọng. Vợ chồng, người chồng ra ngoài đều mang chút quà nhỏ về cho vợ, người vợ ra ngoài cũng mang chút quà nhỏ về cho chồng thì bạn sẽ học được tứ nhiếp pháp. Tại sao vợ chồng bất hòa? Tại sao lại đòi ly hôn? Không hiểu tứ nhiếp pháp. Hiểu tứ nhiếp pháp thì vấn đề sẽ được giải quyết. Cho nên đoàn thể, gia đình thầy đều giống nhau. Trong công ty, ông chủ đối xử với nhân viên, ông chủ ra ngoài, nhân viên đều có chút quà nhỏ, nhân viên cảm thấy ông chủ thường chăm sóc tôi, họ sẽ trung thành với bạn. Nhân viên ra ngoài, đi đến nơi nào đều sẽ mang chút đồ về tặng cho ông chủ, họ liền không giống! Thích-ca Mâu-ni Phật vào 3000 năm trước đã đem bí quyết này, bí quyết chung sống giữa người với người vĩnh viễn hòa hợp. Đây là có ân có đức, có tình có nghĩa mà

người Trung Quốc nói tới. Phải dùng phương pháp này, hiểu được phương pháp này thì bạn mới có thể thực sự làm được viên mãn. Hôm nay rất tốt, thời gian vừa đủ, câu hỏi của chúng ta đều giải đáp xong rồi.